

Програма за развитие на туризма в Община Гурково през 2024 – 2025 година

Приета с Решение № 72/26.04.2024 г. на ОбС – Гурково

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Програмата за развитие на туризма в Община Гурково през 2024-2025 година е оперативен документ за реализация на основните приоритети и цели за развитието на община Гурково.

Програмата е разработена на основание чл.11 от Закона за туризма, в съответствие с визията, стратегическите цели, приоритетите и дейностите, заложи в Националната стратегия за устойчиво развитие на туризма в Република България за периода 2014-2030 г., Програмата за управление и развитие на община Гурково за мандат 2023 – 2027 г. съобразена е с териториалните особености и спецификата на местните ресурси.

2. ПРЕДСТАВЯНЕ НА ТУРИСТИЧЕСКИЯ ПОТЕНЦИАЛ

2.1. Местоположение, територия, население и характерни особености

Община Гурково има изключително благоприятно местоположение, разположена е в Централна България, в източния край на Розовата долина и южния край на Прохода на републиката (Хаин боаз), който разделя Тревненския от Елено – Твърдишкия дял на Стара планина. Съответно община влиза в обхвата на Югоизточен район и област Стара Загора.

С площ 292,261 кв. км или 5,67% от територията на областта. На изток община Гурково граничи с община Твърдица, на запад с община Николаево, на юг с община Нова Загора, на север с община Велико Търново и на североизток с община Елена.

Общината е съставена от 11 населени места – гр. Гурково, с. Паничерево, с. Конаре, с. Пчелиново, с. Лява река, с. Димовци, с. Злати рът, с. Дворище, с. Жълтопоп, с. Брестова и с. Жерговец. Преобладаващата част от населението живее в общинския център – гр. Гурково.

По данни в плана за интегрирано развитие на Община Гурково релефът на се разделя на три геоморфоложки района: Старопланински, Средногорски и равнинен. Преобладават терени с надморска височина от 400 до 800 м, 70,5% от дървопроизводителната площ. Средната надморска височина на общината е 660 м. Средната надморска височина на гр. Гурково е 324 м. Най-високата точка в общината е връх Каменска могила 1251,4 м. Най-ниската точка е 265 м н.в. и се определя от високите води на яз. "Жребчево".

От Стара планина извираат реките Лазова и Радова, които преминават през град Гурково и се вливат в река Тунджа, а в южния край на Гурково се намира язовир Жребчево. По билото на Стара планина преминава туристическата еко пътека Ком - Емине. В гр. Гурково, с. Паничерево и с. Конаре има изградени 3 микроязовира.

Непосредствената близост до Стара планина и котловинния характер на терена, обуславят климатичните условия. Стара планина е своеобразна бариера за студените континентални маси, нахлуващи на север и североизток, като действието им частично се омекотява. Според климатичната класификация, Община Гурково попада в две климатични подобласти - преходно-континентална и умерено-континентална, което обуславя горещо лято и студена зима и прави този планински район подходящо място за туризъм през всеки сезон.

2.2. Значими обекти за природно, културно-историческо и нематериално наследство от интерес за туристите

Паметници

Община с дълговечна история и със значимо присъствие в районния икономически, социален и културен живот на различните етапи на нейното историческо развитие община Гурково е съхранила в селищната си структура значими паметници на историческото наследство.

Съгласно Закона за недвижимите паметници на културата в община Гурково в зависимост от тяхното научно-историческо, архитектурно-градоустройствено и художествено значение, са степенувани като: паметници от национално значение, паметници от местно значение и паметници за сведение.

Храм "Свети Димитър – гр. Гурково – Паметник на културата изграден е през 1860 година.

Храм "Света Троица" – с. Конаре – над 160 годишна история, запазени ценни стенописи и изключително рядка архитектурна конструкция – в България има само 3 подобни храма в включен в Списък на недвижимите културни ценности /паметници на културата/ с категория "национално значение" на територията на област Стара Загора, съгласно Закона за културното наследство.

Музейна експозиция

В сградата на автогарата е обособен *Музейна експозиция/сбирка на магарето*. Представя предмети от бита на хората от региона, съхраняват се етнографски кът с експонати от 19 век до наши дни; фотоизложба с над 400 снимки от първото до последното издание на състезанието; сбирка на награди, знамена и медали от ралито през годините; информационни дипляни и видео материали; препарирано магаре; атрибути свързани с отглеждането и използването на магарето – каручки, самари, кошуми, дисаги, юзди, рала, дикани и др. В археологическия раздел са поместени предмети, намерени в района на Гурково, от епохите на траки, римляни, славяни, прабългари, Средновековието и др

В сградата на Народно читалище „Войвода Генчо Къргов – 1920” в гр. Гурково е обособена *Музейно етнографска сбирка „Бит и култура на гурковецата“*.

Археологически обект

През 2017 г. са били извършени разкопки на римска вила рустика край Гурковското село Конаре. В момента цялото място е консервирано с геотекстил и очаква бюджет и средства за бъдещи изследвания. Разкопана е само една малка част от целия комплекс, но това което е намерено говори за богато имение. Обектите от тип "Вила рустика" обикновено са били провинциални имения, резиденция на богати аристократи - център на земите и фермите им. Тук са намерени басейн, парна баня с подово отопление,

съблекалня, отопление с топъл въздух от външни огнища. Възрастта на обекта е определена на II-IV век.

Нематериално културно наследство – обичаи, певчески и танцово традиции и други.

Община Гурково изготвя културен календар, който се одобрява от Общински съвет. Организиран се редица културни събития, прояви други дейности, които поддържат духа на хората, сплотяват населението и съхраняват традициите.

Туристическа пътека

„Лява река – Предела” с дължина 15 км. Продължителност на маршрута - 8 часа. Екопътеката прави връзка с международния маршрут туристическа пътека „Ком – Предела - Емине”. Пътеката има нужда от почистване поддръжка, подмяна на табели, места за отдиш и други възстановителни дейности.

Кът за отдиш

По поречието на р. Лазова, на територията на общ. Гурково има изграден „кът за отдиш“ в местността „Лазово“ – мост над реката, беседка за около 30 души, дървени маси, барбекю, детска площадка, люлки, пясъчник, голяма поляна за палатки и спортни игри, мястото е подходящо и за велотуризм. Мостът над реката е демонтиран, необходимо е поддръжка, подновяване, подмяна и освежаване на масите, пейки, детска площадка. Възможно е да се маркира веломаршрут.

Места за риболов

Община Гурково разполага с три микроязовира на територията на гр. Гурково, с. Паничерево, с. Конаре. Възможност за риболов в яз. Жребчево, както и по поречието на реките Тунджа, Радова и Лазова.

Категоризирани туристически обекти

Категоризираните места за настаняване общ. Гурково

	2021		2022		2023	
	Брой места за настаняване	Брой легла	Брой места за настаняване	Брой легла	Брой места за настаняване	Брой легла
Община Гурково	4	48	5	81	3	48
От тях:						
В град Гурково	0	0	0	0	0	0
В селата	4	48	5	81	3	48
От тях:						
Категория ****						
Категория ***			1			
Категория **	3		4			
Категория *	1		0		3	

Източник: Община Гурково

Брой заведения за хранене и развлечения в общ. Гурково

	2021		2022		2023	
	Брой заведения	Капацитет	Брой заведения	Капацитет	Брой заведения	Капацитет
Община Гурково	3	152	4	163	1	60
От тях:						
В град Гурково	3	152	2	110	0	
В селата	0		2	53	1	60
От тях:						
Категория ****						
Категория ***						
Категория **	3		1			
Категория *			3		1	

*Източник: Община Гурково***Приходи от туристически обекти в общ. Гурково**

Категория	2021 г.	2022 г.	2023 г.
Туристически данък	2420 лв.	2222 лв.	5523 лв.

Източник: Община Гурково

Към настоящия момент, основният източник на туристическа информация в сайта на Община Гурково, който трябва да бъде сериозно обновен и допълнен.

Туристически информационен център в гр. Гурково, трябва да бъде обновен, така че да отговаря на единни стандарти за туристическите центрове в България.

3. Анализ на силните, слабите страни възможности и заплахи за развитие на туризма в Община Гурково (SWOT анализ).

Силни страни
<ul style="list-style-type: none"> ➤ стратегическо географско разположение - отлично местоположение на общината в централната част на страната; ➤ добра транспортна достъпност и добро географско разположение спрямо големите градове в района; ➤ наличие на културно-историческо наследство с исторически и културни забележителности; наличие на ресурси за развитие на културно-познавателния туризъм и алтернативни форми на туризъм (в т.ч. еко, селски, приключенски, фестивален, фото, велотуризм и др.) ➤ благоприятен климат, подходящ за целогодишен туризъм
Слаби страни
<ul style="list-style-type: none"> ➤ слабо развита пътна инфраструктура, необходимост от цялостен ремонт, а на места изграждане на нова. ➤ неусвоен туристически ресурс – недостатъчно предлагане на атракции извън

<p>класическото настаняване и хранене, няма възможности за развлечения;</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ дестинацията Гурково се възприема като възможност за отдых по пътя към по-далечни дестинации (транзитно преминаване); ➤ липса на утвърден събитиен туризъм ➤ няма реклама от страна на местата за настаняване и заведенията за хранене и развлечения в общината. ➤ недостиг на квалифицирани кадри в туризма.
Възможности
<ul style="list-style-type: none"> ➤ широко рекламиране на потенциала, като най-популярни и достъпни за целта са интернет, социални мрежи и медии; ➤ близост до туристически дестинации с висок туристопоток (Велико Търново, Габрово, Грявна, Казанлък, Стара Загора); ➤ утвърждаване на партньорства – със сдружения, общини, чуждестранни партньори; ➤ развитие на културен туризъм чрез консервация, реставрация и социализация на паметници и археологически обекти на територията на Общинта. ➤ възможност за развитие на ловен и риболовен туризъм; ➤ развитие и утвърждаване на бранд и слоган; ➤ подобряване квалификацията и професионалните умения на заетите в туризма; ➤ привличане на интерес от страна на компании от туристическия бизнес чрез развитието на уникални местни туристически продукти (национални и международни); ➤ използване на Европейските структурни и инвестиционни фондове за развитие на туризма; ➤ привличане на инвеститори за различни туристически обекти и дейности в общината; ➤ въвеждане на нови алтернативни форми на туризъм.
Заплахи
<ul style="list-style-type: none"> ➤ негативни демографски тенденции в общината; ➤ задълбочаваща се икономическа криза; ➤ ограничени възможности на общината и държавата да финансират туристически дейности и обекти; ➤ поява на нови форми на туризъм, на които обектите в общината не могат да отговорят с предлагане, силна конкуренция от страна на други Общини за привличане на туристи ➤ нарушаване на природната и екологичната среда (генериране на отпадъци); ➤ липса на предвидимост и планиране;

4. Стратегическа част

Стратегическата част на Програмата за развитието на туризма на община Гурково за 2024 г. е базирана на следното: Представянето на туристическия потенциал на общината в настоящия документ и Резултатите от SWOT анализа.

При разработването на стратегическата част са взети предвид годишните отчети по Програмата за развитие на туризма на територията на община Гурково (2014 – 2020 г.), както и Национална стратегия за устойчиво развитие на туризма в Република България (2014 – 2030 г.).

От гледна точка на туристическото развитие, община Гурково попада в Тракийски туристически район, покриващ територията на 35 общини, разпределени в два подрайона – Пловдивски и Старозагорски. Седалището на организацията е в град Пловдив.

В стратегическата част на Плана за интегрирано развитие на община Гурково (2021 – 2027 г.), е заложен и конкретен Приоритет 10: Подкрепа на културните институции и социализация и представяне на културно историческото наследство, достъп до спорт и услуги или накратко развитие на туризма. Необходима е актуализация на плана.

5. ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ

Основна цел:

Оптимално използване на наличните природни и антропогенни ресурси на община Гурково в съответствие с пазарните изисквания и потребителски очаквания за развитие на устойчив целогодишен туризъм с добавена стойност към посетителите на града и местния бизнес.

Мерки и дейности за развитието на туризма в община Гурково

Приоритет 1

Развитие на основната и съпътстваща инфраструктура, обслужваща туризма.

Създаването на оптимални условия за туристите в общината зависи в голяма степен от достъпа до туристическите обекти и тяхното адекватно представяне. За целта следва да бъдат създадени оптимални условия за придвижване на туристите до и от обектите, както и да се осигури пълно съответствие със съвременните изисквания на екологичната инфраструктура.

Мярка 1.1. Развитие на техническата инфраструктура, свързана с туристическите забележителности

Първоначално, следва да бъде извършен **пълен одит** на транспортния достъп до туристическите обекти – от входа (входните пътни артерии) на общината до съответните туристически обекти, които са предмет на интерес за туристите.

Целта е да се установи, ако даден външен посетител реши да посети съответното място, част от туристическия ресурс на общината, дали ще може бързо да го намери, дали пътните връзки са в добро състояние, дали обектите са адекватно обозначени, дали има места за паркиране и т.н. Особено значение следва да се отдели на достъпа до обектите от лица с ограничения в придвижването.

На база на установените нужди и след приоритизация следва да се предприемат дейности за:

- Ремонт/рехабилитация/изграждане на елементите на техническата инфраструктура, свързана с обслужването на туристическото предлагане;
- Възстановяване на екопътеката – почистване, маркиране чрез използването на вертикална маркировка (знаци, обяснителни табели, инструкции и т.н.);
- Поставяне на хоризонтална маркировка, където е приложимо, за осигуряването на сигурен транспортен достъп до обектите, осигуряване на целогодишна поддръжка на хоризонталната и вертикалната маркировка.

Търсене на възможности за финансиране на гореспоменатите дейности.

Мярка 1.2. Подобряване на състоянието на туристическите обекти едновременно с подобряването на техническата инфраструктура.

На база на установените нужди и след приоритизация следва да се предприемат дейности за:

Определени приоритетни обекти на недвижимото културно-историческо наследство, които да бъдат предмет на целенасочено опазване, посредством провеждането на **консервационно-реставрационни работи и социализация** – необходими са средства за изготвяне на проект за аварийна консервация и реставрация на археологическите разкопки в м. „Дюлевец“ в близост до с. Конаре, с цел получаване на финансиране и съхраняване, след което може да продължи разкриването.

➤ Поддържани туристическите обекти, които са общинска собственост и тези, за които правото за ползване и управление е предоставено на община Гурково Средствата за реализация на горепосочените дейности следва да бъдат осигурени чрез правилно управление на събрания на територията на общината туристически данък, както и чрез проекти с национално и европейско финансиране и дарения.

Мярка 1.3. Подобряване управлението на околната среда, свързано с дейността на туристическите обекти

Запазването на качеството на околната среда и вземането на мерки за противодействие на изменението на климата играят ключова роля в опазването и развитието на местните туристически ресурси.

Дейности свързани с опазване на околната среда – почистване, поддържане, маркиране на места за изхвърляне на отпадъци и други еко дейности.

Приоритет 2. Подобряване на съществуващите и разработване на нови интегрирани туристически продукти

Мярка 2.1. Развитие на културно-историческия туризъм в общината

Мярката включва реализацията на вече съществуващите и обогатяване на календара на културните събития на територията на общината – за популяризиране на местното нематериално културно наследство, традиции, кулинария и занаяти. Това включва пролетните и есенните празници в общината. Съществен потенциал за допълнително развитие има религиозния и културно-опознавателния туризъм, базиран на съществуващите ресурси.

Предприемане на следните дейности:

➤ Организиране и утвърждаване на ново/и събития с фестивален характер, които да бъдат съобразени с местните обичаи, традиции и нематериално културно.

➤ Разширяване на **културния календар** с нови инициативи, включващи събития и програми за общността и гостите й. като акцентите през следващите години да се променят спрямо годишнини, юбилеи и културни тенденции.

➤ **През 2024 година се навършват 50 години** от първото издание на фолклорния празник „Балканът пее и разказва“. Община Гурково трябва да предложи отлично домакинство и да популяризира фолклорните традиции, тяхното запазване, обогатяване и др.

➤ **На 4 септември през 1974 година Гурково е обявен за град.** Подготвяне на юбилейна програма, с която да покажем достойното ни минало, настояще и бъдеще, което искаме, да очертаем като посока.

➤ Проучване на възможности за финансиране на проекти /национално и европейско/ с цел **подпомагане на читалищата** чрез поддържане на материалната база, ремонт и

дофинансиране на художествената самодейност и библиотечната дейност, развитие на читалищните форми.

- Проучване на възможности за модернизиране на туристическия информационен център, който съществува ведно с музейната експозиция за магарето в град Гурково, така че да отговаря на единни стандарти за туристическите центрове в България.
- Проучване на възможности за създаване на програма за възстановяване и опазване на **местните традиции и обичаи** в областта на **фолклора, обредните традиции, ритуалите и занаяти**.
- Създаване на **база данни на музейните предмети и паметници** с оглед тяхното дигитализиране за популяризиране на културно и историческо наследство.

Мярка 2.2. Развитие на селския туризъм

Селският туризъм постоянно предоставя нови възможности за развитие, като устойчиво привлича интереса на туристите.

Дейности:

- Фокус на общите усилия на жителите и на местната власт върху **селския туризъм**, предвид увеличаването на къщите за гости в нашата община.
- Проучване за възможности за местни частни инициативи за създаване на туристически продукти в областта на селския туризъм.

Мярка 2.3. Развитие на спортен туризъм

С развитието на тази мярка се ще бъдат привлечени по-големи групи хора(участници, зрители, организатори), които да посетят общината и останат за периода на събитието. Община Гурково има добри предпоставки за развитието на спортен туризъм: доброто географско положение, което благоприятства организирането на спортни събития от регионален и национален характер.

Дейности:

- Проучване на възможности за ремонтване и поддръжка на инфраструктурата на спортна база на територията на общината;
- Привличане на спортни клубове/организации/федерации, разкриване на спортни клубове.

Приоритет 3. Разширяване на маркетинга

Мярка 3.1. Планиране и провеждане на активна реклама

Целта на мярката е прилагането на съвременни методи за маркетинг на туристическата дестинация.

Това включва следните дейности:

- Разработване и разпространяване на рекламни материали, като листовки за туристически и културно-исторически забележителности, местни забележителности и т.н.
- Проучване на възможности за производство и разпространение на сувенири, направени от местни занаятчии, представящи типични местни забележителности и продукти – за разпространение сред туристите на място
- Разработване и провеждане на интернет кампания (в т.ч. в социални мрежи) за успешното представяне на общината и привличане на допълнителен туристопоток – понастоящем социалните мрежи са един от основните референти към информация и

източник на препоръки между потребители относно откриването и изследването на нови туристически атракции и преживявания;

➤ Извършване на реклама в печатни издания (публикуване на рекламни карета и информационни материали в специализирани печатни издания и в специални издания, посветени на конкретни събития) и поставяне на външна реклама (билбордове, брандиране на превозни средства, сгради и др.) в ключови позиции, както и поставяне на рекламен видеодисплей в централната част на града.

Мярка 3.2. Планиране и провеждане на активен ПР

Ефективното планиране и управление на връзките с обществеността е от ключово значение за формирането или за поддържането на имидж на една туристическа дестинация.

➤ Създаване и разпространение на специализирани информационни материали, предназначени за медии, туристически агенции, блогъри и др.

➤ При възможност участие в специализирани туристически събития (национални и международни туристически борси, изложения и панаири).

Мярка 3.3. Интегриране на дейностите за привличане на туристи в Тракийски туристическия район

Мярката ще спомогне за обединяване на усилията с други общини от България включени в Тракийския туристически район, на база на вече изградени сътрудничества между тях, за постигане на по-добро туристическо представяне. Възможност за създаване на съвместни продукти чрез обмен на добри практики.

Дейностите за изпълнение на мярката включват:

➤ Набиране на информация за съставяне на списък с потенциални партньори от България – партньорствата в различни направления. Комуникация с потенциалните партньори (изпращане на информацията, инициране провеждането на срещи за обсъждане на идеите и различни детайли около партньорствата)

➤ Необходимост от експерти от общините, които ще участват в подготовката по дейностите и прилагане на съвременни маркетингови подходи, като представяне на забележителностите например чрез 3D клипове, виртуална и добавена реалност, ангажиране на личности с голямо влияние в социалните мрежи, травъл блогъри, онлайн медии и др.

Приоритет 4. Повишаване на общинския капацитет

Мярка 4.1. Осъществяване на контрол върху спазването на нормативните изисквания за развитието на туризма на територията на общината

Мярката произтича от необходимостта за ефективно изпълнение на задълженията на общината съгласно Закона за туризма и включва изпълнението на следните дейности:

Мярка 4.2. Събиране на статистическа информация и поддържане на информационната база данни за туризма на територията на общината

Събиране на статистическа информация и поддържането информационна база данни за туризма произтича като изискване от Закона за туризма. Едновременно с това, може да се използва активно за прогнозиране и планиране на туристическото предлагане. За постигането на целите, свързани с устойчивото развитие на туризма в общината, е нужно периодичното събиране на информация относно профила на туристите – по отношение на тяхната възраст, цел на пътуването, интереси/нужди, мотиви за пътуването и др.

Мярка 4.3. Повишаване на капацитета на общинските служители, ангажирани в дейности за развитието на туризма

Туристическия информационен център трябва да има активно участие във всички събития инициирани от общината, местните общности, институции с пряка или не толкова пряка връзка с туризма. Затова, следва активно да се поддържа работата на Туристическия информационен център, като се предоставя адекватна финансова и ресурсна поддръжка, както и да се осигури **непрекъсваема обезпеченост с човешки ресурс**.

Мярка 4.5. Поддържане и развитие на раздел „Туризм“ на сайта на общината

Съществуващият в момента раздел „Туризм“ на интернет страницата на Община Гурково (<https://gurkovo.bg>) следва да се развие и да предоставя актуална информация за съществуващите и новите възможности за туризъм. Той трябва да предоставя възможност за директни препратки към социалните мрежи.

6. Финансово осигуряване на програмата за развитие на туризма и източници на финансиране:

Източниците за финансиране на включените мерки (дейности) в рамките на четирите приоритета включват три основни групи финансови източници:

1. Местни публични източници: общински бюджет;
2. Външни публични източници: централния (републиканския) бюджет, Европейските структурни и инвестиционни фондове, други източници – банки, фондове и фондации, международни финансови институции, средства на неправителствени организации в обществена полза и др. публични финансови източници
3. Частни финансови източници: средства фондове, инициативи, проекти и средства на частни фирми и неправителствени организации, дарения.

(Приета с Решение № 72 от 26.04.2024г. на Общински съвет – Гурково)

Изготвил: /п/
Марияна Маринова
заместник-кмет „Хуманитарни дейности“